UNIT I

Lesson 2

నమస్కారమండీ! HELLO, SIR!

नमस्कारमंडी!

namaskāramaMḍī!

గిరి :	నమస్కారమండీ!	Hello, sir!
गिरि:	नमस्कारमंडी।	
giri :	*namaskāramaMḍī.*	
రావు :	నమస్కారం. మీరు ఎవరు?	Hello! Who are you?
राव़ु :	नमस्कारं। मीरु ऍवरु?	
rāvu :	*namaskāraM. mīru evaru?*	
గిరి :	నేను కన్నడ విద్యార్థిని.	I am a Kannada student
गिरि :	नेनु कन्नड विद्यार्थिनि।	
giri :	*nēnu kannaḍa vidyārthini.*	

ఇతను తెలుగు విద్యార్థి. इतनु तेलुगु विद्यार्थि। *itanu telugu vidyārthi.*	He is a Telugu student.
అతను తమిళ విద్యార్థి. अतनु तमिळ विद्यार्थि। *atanu tamiḷa vidyārthi.*	He is a Tamil Student.
ఆమె తెలుగు విద్యార్థిని. आमे तेलुगु विद्यार्थिनि। *āme telugu vidyārthini.*	She is a Telugu Student.
ఈమె మలయాళ విద్యార్థిని. ईमे मळयाळ विद्यार्थिनि। *īme malayāḷa vidyārthini.*	She is a Malayalam Student.
రావు : నాపేరు రామారావు. रावु : ना पेरु रामारावु । *ravu : nā pēru rāmārāvu.*	My name is Ramarao.
ఈయన పేరు శర్మగారు. ईयन पेरु शर्मगारु । *īyana pēru śarmagāru.*	His name is Mr. Sarma.
ఆయన పేరు రాజారామ్. आयन पेरु राजाराम्। *āyana pēru rājārām.*	His name is Rajaram.
గౌరి : నమస్కారమండీ! నా పేరు గౌరి. गौरि : नमस्कारमंडी। ना पेरु गौरि। *gauri : namaskāramaMḍī. nā pēru gauri.*	Namaskaram Sir! My name is Gowri.

నేను హిందీ విద్యార్థినిని. नेनु हिन्दी विद्यार्थिनिनि। *nēnu hiMdī vidyārthinini.*	I am a Hindi student.
ఈమె పేరు సరళ. ఆమె పేరు గిరిజ. ईमे पेरु सरळ। आमे पेरु गिरिज। *īme pēru saraḷa. āme pēru girija.*	Her name is Sarala. Her name is Girija.
రావు : ఎవరి పేరు గిరిజ? रावु : ऐवरि पेरु गिरिज? *rāvu : evari pēru girija?*	Whose name is Girija?
గిరిజ : నా పేరండీ! गिरिज: ना पेरंडी। *girija : nā pēraMḍī.*	My name, Sir!
రావు : మీ పేరేమిటండీ? रावु : मी पेरेमिटंडी? *rāvu : mī pērēmiṭanḍī?*	What is your name, Sir?
గిరి : నా పేరు గిరి. ఇతని పేరు రవి. అతని పేరు శంకర్. गिरि : ना पेरु गिरि। इतनि पेरु रवि। अतनि पेरु शंकर। *giri : nā pēru giri. itani pēru ravi. atani pēru śaṅkar.*	My name is Giri. His name is Ravi. His name is Sankar.
రావు : ఎవరి పేరు రవి? रावु : ऐवरि पेरु रवि? *rāvu : evari pēru ravi?*	Whose name is Ravi?

గిరి : ఇతని పేరండీ!
गिरि : इतनि पेरंडी।
giri : itani pēraMḍī!

His name, Sir!

గౌరి : మీరెవరండీ?
गौरि : मीरिवरंडी?
gowri : mīrevaranḍī?

Who/what are you, Sir?

రావు : ఏమండీ, రాజారామ్‌గారూ!
చెప్పండి. నేనెవరిని?
रावु : एमंडी राजारामगारू। चेप्पंडि नेनेवरिनि।
rāvu : ēmaMḍī, rājārāmgārū!
cheppaMḍi. nēnevarini?

Hello, Mr. Rajaram!
please tell. Who am I?

రాజారామ్ : మీరు ప్రిన్సిపాల్‌గారు
राजाराम : मीरु प्रिन्सिपालगारु।
rājārām : mīru prinsipālgāru.

You are the Principal.

గోపి : సార్! కాఫీ!
गोपि : सार! काफी!
gopi : sār! kāfi!

Sir! Coffee!

గౌరి : అతనెవరండీ?
गौरि : अतनेवरंडी?
gowri : atanevaraMḍī?

Who is he, Sir?

రావు : ఏమయ్యా! చెప్పు. నువ్వెవరివి?
रावु : एमय्या। चेप्पु। नुव्वेवरिवि?
rāvu : ēmayyā! ceppu nuvvevarivi?

Mister! Tell,
Who are you?

గోపి : నేను అటెండర్ని. गोपि : नेनु अटेंडर्नि। *gopi : nēnu aṭeMḍarni.*	I am an attender.
రాజారామ్ : అతను అటెండరు. राजाराम : अतनु अटेंडरु। *rājārām : atanu aṭeMḍaru.*	He is an attender.
రావు : నువ్వు అటెండరువి. నీ పేరు కూడా చెప్పు. रावु : नुव्वु अटेंडरुवि। नी पेरु कूडा चेप्पु। *rāvu : nuvvu aṭeMḍaruvi.* *nī pēru kūḍā ceppu.*	You are an attender. Tell your name too.
గోపి : నా పేరు గోపి. गोपि : ना पेरु गोपि। *gōpi : nā pēru gōpi.*	My name is Gopi.
రావు : అదేమిటి? ఆయనెవరు? रावु : अदेमिटि? आयनेवरु? *rāvu : adēmiṭi? āyānevaru?*	What is that? who is he?
గోపి : అది కాఫీ. ఆయన మాష్టరుగారు. गोपि : अदि काफी। आयन माष्टरुगारु। *gōpi : adi kāfī. āyana* *māṣṭarugāru.*	That is coffee. He is a teacher.

DRILLS

a. Response drill

Model (i) మీరు ఎవరు? (మాష్టరు) — నేను మాష్టర్ని.
मीरु ऐवरु? (माष्टरु) — नेनु माष्टर्नि।
mīru evaru? (māṣṭaru) — *nēnu māṣṭarni*

1. మీరు ఎవరు? (డాక్టరు)
   मीरु ऐवरु? (डाक्टरु)
   mīru evaru? (ḍākṭaru)
2. మీరు ఎవరు? (విద్యార్థి)
   मीरु ऐवरु? (विद्यार्थि)
   mīru evaru? (vidyārthi)
3. మీరు ఎవరు? (రవి)
   मीरु ऐवरु? (रवि)
   mīru evaru? (ravi)
4. మీరు ఎవరు? (విద్యార్థిని)
   मीरु ऐवरु? (विद्यार्थिनि)
   mīru evaru? (vidyārthini)

Model (ii) అతను ఎవరు? (డాక్టరు) — అతను డాక్టరు.
अतनु ऐवरु? (डाक्टरु) — अतनु डाक्टरु।
atanu evaru? (ḍākṭaru) — *atanu ḍākṭaru.*

1. ఇతను ఎవరు? (విద్యార్థి)
   इतनु ऐवरु? (विद्यार्थि)
   itanu evaru? (vidyārthi)
2. ఈమె ఎవరు? (సరళ)
   ईमे ऐवरु? (सरळ)
   īme evaru? (sarala)
3. ఆమె ఎవరు? (విద్యార్థిని)
   आमे ऐवरु? (विद्यार्थिनि)
   āme evaru? (vidyārthini)
4. అతను ఎవరు? (హరి)
   अतनु ऐवरु? (हरि)
   atanu evaru? (hari)

Model (iii) నేను ఎవరిని? (మాష్టరు) — మీరు మాష్టరుగారు.
नेनु ऐवरिनि? (माष्टरु) — मीरु माष्टरुगारु।
nēnu evarini? (māṣṭaru) — *mīru māṣṭarugāru.*

1. నేను ఎవరిని? (డాక్టరు)
   नेनु ऐवरिनि? (डाक्टरु)
   nēnu evarini? (ḍākṭaru)
2. నేను ఎవరిని? (సీత)
   नेनु ऐवरिनि? (सीत)
   nēnu evarini? (sīta)
3. నేను ఎవరిని? (టీచరు)
   नेनु ऐवरिनि? (टीचरु)
   nēnu evarini? (ṭīcharu)
4. నేను ఎవరిని? (గిరి)
   नेनु ऐवरिनि? (गिरि)
   nēnu evarini? (giri)

Model (iv) నేను ఎవరిని? (విద్యార్థి) — నువ్వు విద్యార్థివి.
नेनु ऍवरिनि? (विद्यार्थि) — नुव्वु विद्यार्थिवि।
nēnu evarini? (vidyārthi) — *nuvvu vidyārthivi.*

1. నేను ఎవరిని? (విద్యార్థిని)
   नेनु ऍवरिनि? (विद्यार्थिनि)
   nēnu evarini? (Vidyārthini)
2. నేను ఎవరిని? (అటెండరు)
   नेनु ऍवरिनि? (अटेंडरु)
   nēnu evarini? (aṭeMḍaru)
3. నేను ఎవరిని? (లత)
   नेनु ऍवरिनि? (लत)
   nēnu evarini? (lata)
4. నేను ఎవరిని? (గిరి)
   नेनु ऍवरिनि? (गिरि)
   nēnu evarini? (giri)

b. Transformation drill

Model (i) మీరు రవి. — మీ పేరు రవి
मीरु रवि। — मी पेरु रवि।
mīru ravi — *mī pēru ravi*

1. నేను గిరిని.
   नेनु गिरिनि।
   nēnu girini.
2. ఇతను దయానిధి.
   इतनु दयानिधि।
   itanu dayānidhi.
3. ఈయన రంగా.
   ईयन रंगा।
   īyana raṅgā.
4. అతను నారాయణ.
   अतनु नारायण।
   atanu nārāyaṇa.
5. ఆయన రామారావు.
   आयन रामारावु।
   āyana rāmārāvu.
6. ఆమె గిరిజ.
   आमे गिरिज।
   āme girija.

Model (ii) ఆయన ఎవరు? — చెప్పండి, ఆయన పేరేమిటి?
आयन ऍवरु? — चेप्पंडि, आयन पेरेमिटि?
āyana evaru. — *ceppaMḍi, āyana pērēmiṭi?*

1. నేను ఎవరిని?
   नेनु ऍवरिनि?
   nēnu evarini?
2. నువ్వు ఎవరివి?
   नुव्वु ऍवरिवि?
   nuvvu evarivi?
3. మీరు ఎవరు?
   मीरु ऍवरु?
   mīru evaru?

4. ఆమె ఎవరు?	5. ఈమె ఎవరు?	6. ఈయన ఎవరు?
आमे ऎवरु?	ईमे ऎवरु?	ईयन ऎवरु?
āme evaru?	*īme evaru?*	*īyana evaru?*

c. Expansion drill

Model (i)

అతను ఎవరు?	అతను ఎవరండీ?
अतनु ऎवरु?	अतनु ऎवरंडी?
atanu evaru?	*atanu evaraMḍī?*

1. ఆమె పేరేమిటి?	2. ఆమె సరళ.	3. మీరెవరు?
आमे पेरेमिटि?	आमे सरळ।	मीरेवरु?
āme pērēmiṭi?	*āme saraḷa.*	*mīrevaru?*

Model (ii)

నీ పేరు చెప్పు.	నీ పేరు కూడా చెప్పు.
नी पेरु चेप्पु।	नी पेरु कूडा चेप्पु।
nī pēru ceppu.	*nī pēru kūḍā ceppu.*

1. అతని పేరు చెప్పండి.	2. నా పేరు చెప్పు	3. మీ పేరు చెప్పండి.
अतनि पेरु चेप्पंडि।	ना पेरु चेप्पु।	मी पेरु चेप्पंडि।
atani pēru ceppaMḍi.	*nā pēru ceppu.*	*mī pēru ceppaMḍi.*

d. Substitution drill

Model (i)

ఆమె తెలుగు విద్యార్థిని.	आमे तेलुगु विद्यार्थिनि।	*āme telugu vidyārthini*
హిందీ	हिन्दी	*hiMdī.*
ఆమె హిందీ విద్యార్థిని.	आमे हिन्दी विद्यार्थिनि।	*āme hiMdī vidyārthini.*
కన్నడ	कन्नड	*kannaḍa*
తమిళ	तमिळ	*tamiḷa*
మలయాళ	मलयाळ	*malayāḷa*

Model (ii)

నా పేరు నారాయణ.	ना पेरु नारायण।	*nā pēru nārāyaṇa.*
నువ్వు	नुव्वु	*nuvvu*
నీ పేరు నారాయణ.	नी पेरु नारायण।	*nī pēru nārāyaṇa.*
అతను	ఇతను	మీరు
अतनु	इतनु	मीरु
atanu	*itanu*	*mīru*

EXERCISES

a. Match the following.

1.	నేను नेनु *nēnu*	విజయ विजय *vijaya*	( )
2.	నువ్వు नुव्वु *nuvvu*	కమలని कमलनि *kamalani*	( )
3.	మీరు मीरु *mīru*	విద్యార్థివి विद्यार्थिवि *vidyārthivi*	( )
4.	అతను अतनु *atanu*	మాష్టరుగారు माष्टरुगारु *māṣṭarugāru*	( )
5.	ఆమె आमे *āme*	డాక్టరు डाक्टरु *ḍākṭaru*	( )

b. Answer the following questions using the clue words given in the parentheses, as shown in the model.

Model

మీరు ఎవరు? (డాక్టరు) — నేను డాక్టర్ని.
मीरु ऐवरु? (डाक्टरु) — नेनु डाक्टरनि।
mīru evaru? (ḍākṭaru) — *nēnu ḍākṭarni.*

1. మీరు ఎవరు? (టీచరు)
   मीरु ऐवरु? (टीचरु)
   mīru evaru? (ṭīcaru)

2. నువ్వు ఎవరివి? (విద్యార్థి)
   नुव्वु ऐवरिवि? (विद्यार्थि)
   nuvvu evarivi? (vidyārthi)

3. అతను ఎవరు? (అటెండరు)
अतनु ऐवरु? (अटेंडरु)
atanu evaru? (aṭeMḍaru)

4. ఆమె ఎవరు? (విద్యార్థిని)
आमे ऐवरु? (विद्यार्थिनि)
āme evaru? (vidyārthini)

c. Fill in the blanks with adjective forms of the pronouns given in the parentheses.

Model

________ (నేను) పేరు రాజు. నా పేరు రాజు.
________ (नेनु) पेरु राजु। ना पेरु राजु।
________ *(nēnu) pēru rāju. nā pēru rāju.*

1. ________ (నువ్వు) పేరు రవి.
________ (नुव्वु) पेरु रवि।
________ *(nuvvu) pēru ravi.*

2. ________ (అతను) పేరు గిరి.
________ (अतनु) पेरु गिरि।
________ *(atanu) pēru giri.*

3. ________ (ఇతను) పేరు ఏమిటి?.
________ (इतनु) पेरु एमिटि ?
________ *(itanu) pēru ēmiṭi?*

4. ________ (ఆయన) పేరు రామయ్య.
________ (आयन) पेरु रामय्य।
________ *(āyana) pēru rāmayya.*

5. ________ (ఆమె) పేరు లీల.
________ (आमे) पेरु लील।
________ *(āme) pēru līla.*

6. ________ (మీరు) పేరు విజయ.
________ (मीरु) पेरु विजय।
________ *(mīru) pēru vijaya.*

d. Practice the following *sandhi* forms.

1.	పేరు	+	ఏమిటి	=	పేరేమిటి?		
	पेरु	+	एमिटि	=	पेरेमिटि?		
	pēru	+	*ēmiṭi*	=	*pērēmiṭi?*		
2.	ఆయన	+	ఎవరు	=	ఆయనెవరు?		
	आयन	+	ऐवरु	=	आयनेवरु?		
	āyana	+	*evaru*	=	*āyanevaru?*		
3.	నేను	+	ఎవరిని	=	నేనెవరిని?		
	नेनु	+	ऐवरिनि	=	नेनेवरिनि?		
	nēnu	+	*evarini*	=	*nēnevarini?*		
4.	అది	+	ఏమిటి	=	అదేమిటి?		
	अदि	+	एमिटि	=	अदेमिटि?		
	adi	+	*ēmiṭi*	=	*adēmiṭi?*		
5.	ఎవరు	+	ఆయన	=	ఎవరాయన?		
	ऐवरु	+	आयन	=	ऐवरायन?		
	evaru	+	*āyana*	=	*evarāyana?*		
6.	ఇది	+	అండీ	=	ఇదండీ		
	इदि	+	अंडी	=	इदंडी		
	idi	+	*aMḍī*	=	*idaMḍī*		
7.	ఏమిటి	+	అండీ	=	ఏమిటండీ		
	एमिटि	+	अंडी	=	एमिटडी		
	ēmiṭi	+	*aMḍī*	=	*ēmiṭaMḍī*		
8.	ఏది	+	అండీ	=	ఏదండీ		
	एदि	+	अंडी	=	एदंडी		
	ēdi	+	*aMḍī*	=	*ēdaMḍī*		
9.	పేరు	+	ఏమిటి	+	అండీ	=	పేరేమిటండీ
	पेरु	+	एमिटि	+	अंडी	=	पेरेमिटंडी
	pēru	+	*ēmiṭi*	+	*aMḍī*	=	*pēremiṭaMḍī*
10.	ఆయన	+	ఎవరు	+	అండీ	=	ఆయనెవరండీ
	आयन	+	ऐवरु	+	अंडी	=	आयनेवरंडी
	āyana	+	*evaru*	+	*aMḍī*	=	*āyanevaraMḍī*

e. Combine the following.

1.	అతను	+	ఎవరు	=		
	अतनु	+	ऐवरु	=		
	atanu	+	*evaru*	=		
2.	ఏమిటి	+	అండీ	=		
	एमिटि	+	अंडी	=		
	ēmiṭi	+	*aMḍī*	=		
3.	ఇతను	+	ఎవరు	+	అండీ	=
	इतनु	+	ऐवरु	+	अंडी	=
	itanu	+	*evaru*	+	*aMḍī*	=
4.	ఆయన	+	ఎవరు	=		
	आयन	+	ऐवरु	=		
	āyana	+	*evaru*	=		
5.	అది	+	ఏమిటి	=		
	अदि	+	एमिटि	=		
	adi	+	*ēmiṭi*	=		
6.	ఇది	+	ఏమిటి	+	అండీ	=
	इदि	+	एमिटि	+	अंडी	=
	idi	+	*ēmiṭi*	+	*aMḍī*	=
7.	పేరు	+	ఏమిటి	+	అండీ	=
	पेरु	+	एमिटि	+	अंडी	=
	pēru	+	*ēmiṭi*	+	*aMḍī*	=

VOCABULARY

నమస్కారం	नमस्कारं	*namaskāraM*	'an expression of obeisance of salutation'
ఈయన	ईयन	*īyana*	'his (pos.) (prox. hon.)'
-అండీ	-अंडी	*aMḍī*	'an epicene/honorific' 'address marker'
ఆయన	आयन	*āyana*	'his (pos.) (rem. hon.)'
మీరు	मीरु	*mīru*	'you (hon.sg. and pl. pro.)'
హిందీ	हिंदी	*hiMdī*	'Hindi'
నేను	नेनु	*nēnu*	'I'
ఈమె	ईमे	*īme*	'her (pos.)(prox. hon. & eql.)'
కన్నడ	कन्नड	*kannaḍa*	'Kannada (adj.)'
ఆమె	आमे	*āme*	'her (pos.)(rem. hon. & eql.)'
ఇతను	इतनु	*itanu*	'he, this man/boy (prox. eql.)'
ఎవరి	ऐवरि	*evari*	'whose'
తెలుగు	तेलुगु	*telugu*	'Telugu'
మీ	मी	*mī*	'your (hon. sg. and pl.)'
అతను	अतनु	*atanu*	'he, that man/boy (rem. eql.)'
ఇతని	इतनि	*itani*	'his (pos.) (prox.eql.)'
తమిళ	तमिळ	*tamiḷa*	'Tamil (adj.)'
అతని	अतनि	*atani*	'his (pos.) (rem.eql.)'
మలయాళ	मलयाळ	*malayāḷa*	'Malayalam (adj)'
ఏమండీ	एमंडी	*ēmaMḍī*	'hello, sir (polite addressing)'
పేరు	पेरु	*pēru*	'name (n.)'
కాఫీ	काफी	*kāfī*	'coffee'
ఏమయ్యా!	एमय्या!	*ēmayyā!*	'hey! (eql masc. addressing)'
అటెండరు	अटेंडरु	*aṭeMḍaru*	'attender'
చెప్పు	चेप्पु	*ceppu*	'tell/say'
నీ	नी	*nī*	'your (pos.) (non-hon. sg.)'
నువ్వు	नुव्वु	*nuvvu*	'(non.hon. sg. pro.) you'
కూడా	कूडा	*kūḍā*	'also'

GRAMMAR NOTES

2.1. In this lesson subject NP of a verbless sentence is expanded as [pronominal adjective + Noun].

[Pronominal adj.	+	Noun]	+	NP
నా		పేరు		రామనరసింహం
ना		पेरु		रामनरसिंहं
nā		*pēru*		*rāmanarasiMhaM*

'My name is Ramanarasimham.'

2.2. The following pronominal adjectives which are also called the oblique bases of the pronouns are introduced in this lesson.

PRONOUNS (Nominative base)				**PRONOMINAL ADJECTIVES** (oblique base or possessive form)			
నేను	नेनु	*nēnu*	'I'	నా	ना	*nā*	'my'
నువ్వు	नुव्वु	*nuvvu*	'you' (non-hon. sg.)	నీ	नी	*nī*	'your' (non-hon. sg.)
మీరు	मीरु	*mīru*	'you' (hon.sg & pl.)	మీ	मी	*mī*	'your' (non-sg.& pl.)
ఆయన	आयन	*āyana*	'he' (rem.hon.)	ఆయన	आयन	*āyana*	'his' (rem.hon.)
ఈయన	ईयन	*īyana*	'he' (prox.hon.)	ఈయన	ईयन	*īyana*	'his' (prox.hon.)
అతను	अतनु	*atanu*	'he' (rem.hon.)	అతని	अतनि	*atani*	'his' (rem.hon.)
ఇతను	इतनु	*itanu*	'he' (prox.hon.)	ఇతని	इतनि	*itani*	'his' (prox.hon.)
ఆమె	आमे	*āme*	'she' (rem.hon.) &eql.)	ఆమె	आमे	*āme*	'her' (rem.hon. &eql.)
ఈమె	ईमे	*īme*	'she' (prox.hon.) &eql.)	ఈమె	ईमे	*īme*	'her' (prox.hon. &eql.)
ఎవరు	ऐवरु	*evaru*	'who'	ఎవరి	ऐवरि	*evari*	'whose'

2.2.1. An oblique base in Telugu is used as a possessive (or genitive) form. It expresses possession and adjectival relationship. This is one of the functions of the oblique base in Telugu.

2.3. Telugu predicate NP of a verbless sentence is also expanded as a nominal adjective + noun, in this lesson.

NP	+	[Nominal adjective	+	Noun]
అతను		తమిళ		విద్యార్థి
अतनु		तमिळ		विद्यार्थि
atanu		*tamiḷa*		*vidyārthi*

'He is a Tamil student'

2.4. In this lesson the following pronouns are introduced.

2.4.1. నేను नेनु *nēnu* 'I' : I person singular pronoun.

2.4.2. నువ్వు नुव्वु *nuvvu* 'you' : II person non-honorific singular pronoun. This is used to refer to people with whom the speaker has a close or intimate relationship.

2.4.3. మీరు मीरु *mīru* 'you' : II person honorific singular and plural pronoun.

2.4.4. అతను अतनु *atanu* 'he' : III person remote equal masculine singular pronoun. Here the term equal stands for non-honorific and non-inferior. This is used to refer to people of equal status. It does not carry any respect nor disrespect.

2.4.5. ఇతను इतनु *itanu* 'he' : III person proximate equal masculine singular pronoun. This is also used to refer to people of equal status like అతను अतनु *atanu* . It does not carry any respect nor disrespect.

2.4.6. అతను अतनु *atanu* refers to remote person and ఇతను इतनु *itanu* refers to proximate person. Recall the similar distinction in the third person pronouns. (see 1.2).

2.5. So far you have seen that the third person masculine singular pronouns show honorific (ఆయన आयन *āyana* / ఈయన ईयन *īyana* - see 1.2.) and equal (అతను अतनु *atanu* / ఇతను इतनु *itanu*) distinction. The

feminine counterpart for both these pronouns is only ఆమె आमे *āme* /ఈమె ईमे *īme*. These are honorific as well as equal singular feminine pronouns.

ఆయన రవిగారు. *āyana ravigāru.*	आयन रविगारु।	'He is Mr. Ravi.'
అతను గిరి. *atanu giri.*	अतनु गिरि।	'He is Giri'
ఆమె లతగారు. *āme latagāru.*	आमे लतगारु।	'She is Ms. Lata.'
ఆమె విజయ. *āme vijaya.*	आमे विजय।	'She is Vijaya.'

2.6. Notice the concord between the subject NP and the predicate NP in a verbless sentence, when the subject is నేను नेनु *nēnu* or నువ్వు नुव्वु *nuvvu.*

నేను రవి-ని. *nēnu ravi-ni.*	नेनु रवि-नि।	'I am Ravi.'
నువ్వు గిరి-వి. *nuvvu giri-vi.*	नुव्वु गिरि-वि।	'You are Giri.'
నేను లత-ని. *nēnu lata-ni*	नेनु लत-नि।	'I am Lata.'
నువ్వు లీల-వి. *nuvvu līla-vi.*	नुव्वु लील-वि।	'You are Leela.'

2.7. Notice the use of ఎవరు ऐवरु *evaru* in all the three persons. This is a human interrogative pronoun.

I Person:	నేను ఎవరిని? *nēnu evarini?*	नेनु ऐवरिनि?	'Who am I?'
II Person:	నువ్వు ఎవరివి? *nuvvu evarivi?*	नव्वु ऐवरिवि?	'Who are you (non-hon.sg.)?' (hon.sg.&pl.)?'
	మీరు ఎవరు? *mīru evaru?*	मीरु ऐवरु?	'Who are you
III Person:	ఆయన ఎవరు? *āyana evaru?*	आयन ऐवरु?	'Who is he (hon.)?'
	అతను ఎవరు? *atanu evaru?*	अतनु ऐवरु?	'Who is he (eql.)?'
	ఆమె ఎవరు? *āme evaru?*	आमे ऐवरु?	'Who is she (hon. & eql.)?'

2.8. The imperative forms of the verb చెప్పు चेप्पु *ceppu* 'tell/say' are introduced in this lesson.

Non-hon. sg. : నీ పేరు చెప్పు. नी पेरु चेप्पु। 'Tell your name.'
nī pēru ceppu.
Hon. sg.& pl. : మీ పేరు చెప్పండి. मी पेरु चेप्पंडि। 'Please tell your name.'
mī pēru ceppaMḍi.

2.8.1. అండి -अंडि *-aMḍi* is imperative plural / honorific singular marker. It is added to the verbal base to form an imperative hon.sg. & pl/form.

చెప్పు	+	అండి	=	చెప్పండి	'Please tell!'
चेप्पु	+	अंडि	=	चेप्पंडि।	
ceppu	+	*aMḍi*	=	*ceppaMḍi*	

2.9. ఏమండీ -एमंडी *-ēmaMḍī* 'hello!' and ఏమయ్యా -एमय्या *-ēmayyā* 'hey!' are the address terms used to draw the attention of the listener.

2.9.1. ఏమండీ -एमंडी *-ēmaMḍī* is an epicene honorifiic address term used both in masculine and feminine genders.

ఏమండీ, రామారావుగారూ! एमंडी, रामारावुगारु ! 'Hello, Mr. Ramarao!'
ēmaMḍī rāmārāvugāru!
ఏమండీ సీతగారూ! एमंडी, सीतगारु ! 'Hello, Ms. Sita!'
ēmaMḍī sītagāru!

2.9.2. ఏమయ్యా -एमय्या *-ēmayyā* is non-honorific address term used in masculine gender only.

ఏమయ్యా, రవీ! एमय्या, रवी ! 'Hey Ravi!'
ēmayyā ravī!

2.10. -అండీ -अंडी *-aMḍī* is an epicene honorific address marker. It is added to a sentence when the speaker of the sentence wants to give respect to the listener. (both male and female). Notice the difference between -గారు -गारु *-gāru* and -అండీ -अंडी *-aMḍī.* -గారు -गारु *-gāru* goes with a noun and -అండీ -अंडी *-aMḍī* goes with a sentence as a whole. -గారు -गारु *-gāru* attributes respect to the noun to which it is added -అండీ -अंडी *-aMḍī* attributes respect to the listener of the sentence.

1. రవి ఎవరండీ? रवि ऐवरंडी? 'Who is Ravi, Sir?'
   ravi evaraMḍī?
2. రవిగారు ఎవరు? रविगारु ऐवरु? 'Who is Mr. Ravi?'
   ravigāru evaru?
3. రవిగారు ఎవరండీ? रविगारु ऐवरंडी? 'Who is Mr. Ravi, sir?'
   ravigāru evaraMḍī?

In the above three sentences, sentence (1) attributes respect to the listener, sentence (2) attributes respect to the person who is known as Ravi, and sentence (3) attributes respect to both listener and Ravi.

2.11. Notice the spelling system when a word or suffix beginning with a vowel is added to word ending with 'ం' (sunna).

నమస్కారం	+	అండీ	=	నమస్కారమండీ!	'Namaskaram, sir!'
नमस्कारं	+	अंडी	=	नमस्कारमंडी!	
namaskāraM	+	*aMḍī*	=	*namaskāramaMḍī!*	
ఇది కలం	+	అండీ	=	ఇది కలమండీ!	'This is a pen, sir!'
इदि कलं	+	अंडी	=	इदि कलमंडी!	
idi kalaM	+	*aMḍī*	=	*idi kalamaMḍī!*	

From the above it can be equated as follows:

ం	+ vowel	=	మ్ + vowel
ं	+ vowel	=	म् + vowel
sunna	+ vowel	=	*m* + vowel

In other words, sunna + vowel combination is written as మ్ + vowel (म् + vowel, m + vowel) combination

2.12. Notice the following sandhi processes:

2.12.1.

రు +	ని	=	ర్ని	
रु +	नि	=	र्नि	
ru +	*ni*	=	*rni*	
డాక్టరు	+	ని	=	డాక్టర్ని
डाक्टरु	+	नि	=	डाक्टर्नि
ḍākṭaru	+	*ni*	=	*ḍākṭarni*

2.12.2. The final short vowel of a word or a verbal base is dropped when followed by a suffix or a marker beginning with a vowel.

చెప్పు	+	అండి	=	చెప్పండి	'Please tell'
चेप्पु	+	अंडि	=	चेप्पडि	
ceppu	+	*aMḍi*	=	*ceppaMḍi*	
ఏమిటి	+	అండీ	=	ఏమిటండీ	'What, sir?'
एमिटि	+	अंडी	=	एमिटंडी	
ēmiṭi	+	*aMḍī*	=	*ēmiṭaMḍī*	
ఎవరు	+	అండీ	=	ఎవరండీ	'Who, sir?'
ऐवरु	+	अंडी	=	ऐवरंडी	
evaru	+	*aMḍī*	=	*evaraMḍī*	
ఆయన	+	అండీ	=	ఆయనండీ	'It is he, sir!'
आयन	+	अंडी	=	आयनंडी	
āyana	+	*aMḍī*	=	*āyanaMḍī*	

2.12.3. The final short vowel of a word is dropped when followed by a word beginning with a vowel. This process is normally regular in speech and optional in writing.

In Speech					**In Writing**
నేను	+	ఎవరిని	=	నేనెవరిని?	నేను ఎవరిని?/నేనెవరిని?
नेनु	+	ऐवरिनि	=	नेनेवरिनि?	नेनु ऐवरिनि?/नेनेवरिनि?
nēnu	+	*evarini*	=	*nēnevarini?*	*nēnu evarini?/nēnevarini?*
ఆయన	+	ఎవరు	=	ఆయనెవరు?	ఆయన ఎవరు?/ఆయనెవరు?
आयन	+	ऐवरु	=	आयनेवरु?	अयन ऐवरु?/आयनेवरु?
āyana	+	*evaru*	=	*āyanevaru?*	*āyana evaru?/āyanevaru?*
ఇది	+	ఏమిటి	=	ఇదేమిటి?	ఇది ఏమిటి?/ఇదేమిటి?
इदि	+	एमिटि	=	इदेमिटि?	इदि एमिटि?/इदेमिटि?
idi	+	*ēmiṭi*	=	*idēmiṭi?*	*idi ēmiṭi?/idēmiṭi?*

2.13. In addressing the final vowel is lengthened.

రవీ!	रवी!	*ravī!*
సుగుణా!	सुगुणा !	*suguṇā!*
రామూ!	रामू!	*rāmū!*
రవిగారూ!	रविगारू!	*ravigārū!*

2.14. Telugu Script - 2

In the previous lesson you have learnt some of the Telugu letters. In this lesson the remaining letters are introduced. With this you will learn all the primary symbols of the vowels and the consonants.

2.14.1.

ఎ	ఏ	ఐ	ప	ఫ	ఘ
ऐ	ए	ऐ	प	फ	घ
e	*ē*	*ai*	*pa*	*pha*	*gha*

ష	వ	మ	హ
ष	व	म	ह
ṣa	*va*	*ma*	*ha*

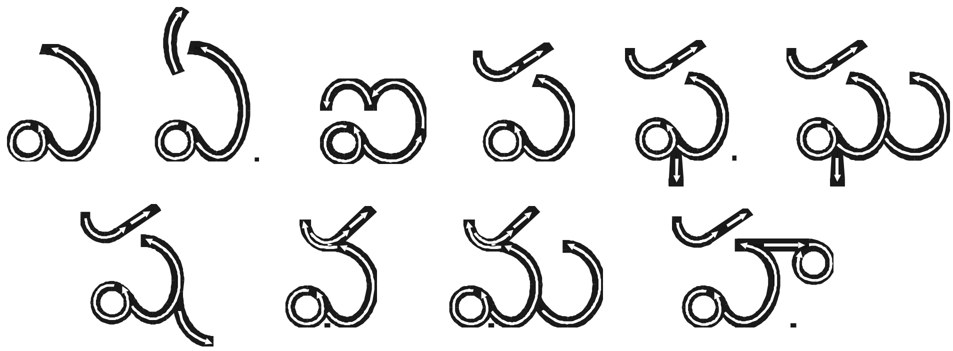

Read the following:

ఎంత	ఎర	ఏతం	పడవ	పగ
ऐंत	ऐर	एतं	पडव	पग
eMta	*era*	*ētaM*	*paḍava*	*paga*
పగడం	పడమర	గడప	పంట	ఆవరణ
पगडं	पडमर	गडप	पंट	आवरण
pagaḍaM	*paḍamara*	*gaḍapa*	*paMṭa*	*āvaraṇa*

ఫలం	ఉష	ఘనం	ఘనత	సంఘం
फलं	उष	घनं	घनत	संघं
phalaM	*uṣa*	*ghanaM*	*ghanata*	*saMghaM*
వల	వరం	వంద	వంట	మంట
वल	वरं	वंद	वंट	मंट
vala	*varaM*	*vaMda*	*vaMṭa*	*maMṭa*
మర	మఠం	మమత	మతం	మదం
मर	मठं	ममत	मतं	मदं
mara	*maṭham*	*mamata*	*mataM*	*madaM*
రమ	ఉమ	అహం	ఊహ	హరహర
रम	उम	अहं	ऊह	हरहर
rama	*uma*	*ahaM*	*ūha*	*harahara*

2.14.2.

ఒ	ఓ	ఔ	జ	ఙ
ओ	ओ	औ	ज	ङ
o	*ō*	*au*	*ja*	*ṅa*
బ	భ	ఋ	చ	ఛ
ब	भ	ऋ	च	छ
ba	*bha*	*R*	*ca*	*cha*

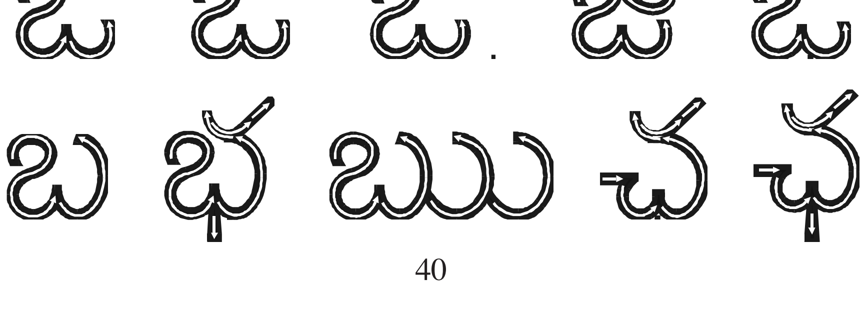

Read the following.

ఒర	ఓడ	ఔషధం	జయం
జనం	జనత	జగడం	జలగ
జలజ	రంజన	గజం	బలం
పంజరం	అబల	భయం	రంభ
భరత	భజన	ఋణం	రచన
చలనం	చందనం	చదరం	వంచన
చరణం	ఆచరణ	మంచం	లంచం

2.14.3.

క	క్ష
क	क्ष
ka	*kṣa*

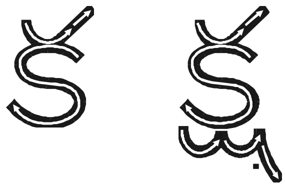

Read the following:

కల	కలం	ఒక	ఏకం	కంచం
కంత	బంక	వంకర	కవచం	కరణం
తకతక	కణం	కంకణం	కంప	పంకజం
ఎకరం	కక్ష	లక్ష	క్షణం	తక్షణం
భక్షణం	క్షమ	పంకం	కలత	సకలం
రకం	చకచక	పకపక	రక్ష	రక్షణ

2.14.4.

ఖ	శ	ళ
ख	श	ळ
kha	*śa*	*ḷa*

This group consists of letters of dissimilar shapes.

Read the following.

శంఖం	ముఖం	ఖననం	శరం	ఆశ
ఆశంస	శంక	ఆశంక	కళ	కళకళ
తళతళ	గళం	మంగళం	శంకర	

2.14.5. So far the primary symbols of the vowels and consonants are introduced. Presented below is the conventional order of the same.

VOWELS

అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ
a	*ā*	*i*	*ī*	*u*	*ū*
ఋ	ౠ	ఎ	ఏ	ఐ	
ऋ	ॠ	ऐ	ए	ऐ	
R	*ṝ*	*e*	*ē*	*ai*	
ఒ	ఓ	ఔ	ం		
ओ	ओ	औ	ं		
o	*ō*	*au*	*(sunna)*		

CONSONANTS

క	ఖ	గ	ఘ	ఙ
क	ख	ग	घ	ङ
ka	*kha*	*ga*	*gha*	*ṅa*
చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ
च	छ	ज	झ	ञ
ca	*cha*	*ja*	*jha*	*ña*
ట	ఠ	డ	ఢ	ణ
ट	ठ	ड	ढ	ण
ṭa	*ṭha*	*ḍa*	*ḍha*	*ṇa*
త	థ	ద	ధ	న
त	थ	द	ध	न
ta	*tha*	*da*	*dha*	*na*
ప	ఫ	బ	భ	మ
प	फ	ब	भ	म
pa	*pha/fa*	*ba*	*bha*	*ma*
య	ర	ల	వ	శ
य	र	ल	व	श
ya	*ra*	*la*	*va*	*śa*
ష	స	హ	ళ	క్ష
ष	स	ह	ळ	क्ष
ṣa	*sa*	*ha*	*ḷa*	*kṣa*

2.14.6. Read the following sentences.

అ*di* ఏ*miti*	ఇ*di* బ*lla*.
అदि ఏमिटि	ఇदि బल्ल.
ఆయన ఎవ*ru*	ఈయన *nārā*యణ
ఆయన ఎవरु	ఈయన नारायణ
ఆ*me* ఉష	ఈ*me* సరళ
ఆमे ఉష	ఈमे సరళ
హ*ri* ఎవ*ru*?	హ*ri* మల*yā*ళ *vidyārthi*
హरि ఎవरु?	హरि మలयाళ विद्यार्थि

నమ*skā*రమం*dī* *vi*జయ*gāru* *nā pēru rā*మనర*sim*హం.
నमस्कारమంडी विజయगारु ना पेरु राమనరसिंహం.

2.14.7. Write the following sentences replacing the underlined ones with Telugu letters.

itanu kannada vidyārthi	*idi evari kalaM?*
इतनु कन्नड विद्यर्थि।	इदि ऐवरि कलं?
adi nārāyana gaḍiyāraM	*usa tamiḷa vidyārthini.*
अदि नारायण गडियारं।	उष तमिळ विद्यार्थिनि।
āme pēru jalaja	*īme pēru sucarita*
आमे पेरु जलज।	ईमे पेरु सुचरित।
śēkhar evaru?	*śēkhar aṭeMḍaru.*
शेखर ऐवरु?	शेखर अटेंडरु।